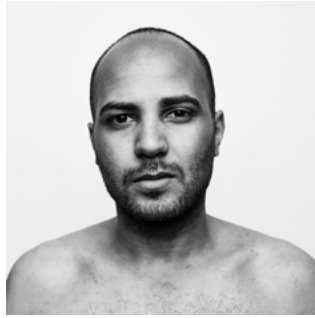

MONICAS VALS ←
FRAGMENT OCH FANTASIER
INSPIRERADE AV MONICA
ZETTERLUNDS LIV OCH MUSIK
—AV KLAS ABRAHAMSSON
MALMÖ
STADSTEATER

Mari Götesdotter

Magdi Saleh

Hans-Peter Edh

Linn Mildehav

Sven Boräng

Johannes Wanselow

Katarina Lundgren-Hugg

URPREMIÄR 21 SEPTEMBER 2018

HIPP

FÖRLAG Colombine Teaterförlag
MANUS Klas Abrahamsson
REGI Heinrich Christensen
SCENOGRAFI OCH KOSTYM Lisbeth Burian
LJUSDESIGN Ulrik Gad
LJUDESIGN Jonathan Flygare
KAPELLMÄSTARE OCH ARRANGEMANG Benjamin Koppel
KOREOGRAFI Lidia Vos
MASK Åsa Trulsson
DRAMATURG Henrietta Hultén

MUSIKER
Saxofon Benjamin Koppel
Flygel Sören Möller
Slagverk Peter Nilsson
Bas Johnny Åman / Simon Petersson

I ROLLERNA

Monica – Mari Götesdotter

Sture/Torbjörn/Fransk reporter/ Marlon Brando/ Ib Glindemann/John Levy/Bo/Allan Edwall/Ella
– Magdi Saleh

Louis Armstrong/Bengt/Dompan/ Gösta Terserus/Gösta Wilhelmsson/Vilhelm Moberg/Ella
– Hans-Peter Edh

Greta/ Topsy/Sonya/ Liv Ullmann/ Eva-Lena/Ella – Katarina Lundgren-Hugg

Elvi/ Brittisk reporter/ Monica Nielsen/Catrin/Miles Davis/Ella – Linn Mildehav

Birgitta Andersson/Vilgot Sjöman/Bill Evans /Tage Danielsson/Jan Troell/Ella – Sven Boräng
Kurre Järnberg/ Leonard Feather/ Beppe Wolgers/ Svante/ Carmen/ Max von Sydow/Ella
– Johannes Wanselow

Recensenter – Katarina Lundgren-Hugg, Linn Mildehav, Magdi Saleh
Hagforsbor, Nalentjejer, jazzmusiker i New York, kör – Ensemblen

KÄRA PUBLIK!

Drömmar är en serie mentala bilder och fenomen, ett destillat av dagens viktigaste händelser. *Monicas vals* är ett drömspel, fragment och fantasier, ett liv i koncentrat, en rad minnen och händelser, utan annan ordning än deras närgångenhet. Den är inte en biografi. Om Monica spelade med Stan Getz på Bluenote eller Olympia i Paris 1959, det är för historikerna, men att hon träffade Marlon Brando där och tillbringade tre oförglömliga nätter tillsammans, det är för dramatiken. Vi försöker inte begränsas eller bli fastlåsta av alla biografiska detaljer, utan istället ta oss under huden på människan Monica, inte myten. Se henne som en dramatisk karaktär, en Lady Macbeth eller en Julia Capulet, fri från tolkning, men med en tro på hennes väsen och hennes konflikter.

Läs biografierna, se dokumentärerna, de är fantastiska, men det är inte vår uppgift. Vi försöker inte dokumentera, vi

gestaltar. Vi ska inte lära oss om Monica, vi ska vara med Monica – och det kan teatern bättre än någon annan. Här kan vi känna, uppfatta och vara i samma rum – och tillsammans vandra genom ett stormigt liv fullt av upp- och nergångar.

Monica utkämpade många strider i sitt liv och vann de flesta, men hennes största motståndare var hon själv. Få artister har sparkat in så många dörrar och korsat så många gränser som Monica. Hon var älskad och beundrad av många, men sällan av sig själv. Hon sa en gång om sin bästa vän Tage Danielsson efter hans död: "Tage är fortfarande här, så länge jag finns och älskar honom". Detsamma kan sägas om Monica. Hon är här, vi älskar henne. Nu lånar vi hennes liv för en kväll, och er kära publik, bjuder vi upp till dans i *Monicas vals*.

— HEINRICH CHRISTENSEN,
REGISSÖR

**”VÄLDIG, VÄNLIG, STARK
HAR DU VISAT MIG VÄRLDEN
FÖR MIG SÅ ÄR DEN
VACKER OCH LJUS”**

MONICA ZÄTA

Så här gick det till när Monica skulle få Evert Taube-priset ur Everts hand på Gröna Lund. När tiden var inne och de skulle presenteras var Evert försvunnen. Ingen kunde hitta honom. Monica rusade in i hans loge. Ingen Evert. Då såg hon att dörren till toaletten var låst. Hon knackade försynt och viskade:

"Evert? Sitter du där?"

"Öh, ja. Hur så?"

"Vi ska in på scenen."

"Öh ... va? Nu?"

"Ja. Nu meddetsamma."

Han klev ut, halvt förvirrad. Stirrade på Monica.

"Vem är du?"

"Monica. Det är jag som ska få ditt stipendium."

"Jaså? Grattis."

"På scenen nu."

"Jaså, jaha."

Och så gick de in på scenen och Evert vaggade fram till mikrofonen.

"Välkomna allesammans. Jag har den stora äran att här få utdela årets Evert

Taube-stipendium. Årets stipendium går till ... Vad var det nu du hette?"

"Monica."

"Öh ... just det ... Monica."

Monica neg och tackade. Och insåg att världen var bra absurd.

Jag kände Monica under 11 år och i sex av dessa jobbade vi aktivt tillsammans. Man kunde dela humorn med Monica. Den var hennes signum. Och oberäkneligheten.

En gång när vi repeterade och jag kompat Monica på flygeln, sa hon:

"Nu lät du precis som Bill Evans."

Det var högsta beröm och tuppkammen svällde. Bill Evans var ju världens bästa jazzpianist. Men man kunde aldrig veta.

Nästa dag var vi ute och åkte bil tillsammans. Jag körde och hon satt bredvid. Då säger hon:

"Du är precis som Jan Johansson."

Än en gång svällde tuppkammen. Jan Johansson var ju Sveriges bästa jazzpianist. Men då kom det:

"Han körde lika illa som du."

Jag visste inte om jag skulle skratta eller gråta. Jan Johansson hade ju kört ihjäl

sig mot en bergvägg.

Att turnera med Monica var att umgås dygnets alla vakna timmar, läsa, dra en spader. Det bestod också i att berätta historier. En story handlade om när hon varit i Finland med Dompan och Bengt Hallberg och de kastat henne i badet på hotellet med kläderna på. Vilket inte gjorde henne det minsta förbannad. Hon fick flyga hem naken under pälsen. Kläderna kunde hon inte ha på sig, de var blöta. Hela turnén var nog rätt blöt. När de var mitt över bottniska viken meddelade piloten att all sprit ombord var slut.

Varpå trumslagaren fällde den klassiska repliken:

“Störta!”

Monica hade också ett underbart sätt att ta ner en på jorden. Då vi haft soundcheck i Uppsala Universitetsaula dristade jag mig till att kritisera akustiken.

“Den dög i alla fall åt Bill Evans när vi var här på sextiotalet.”

Efter det höll jag tyst med den sortens kverulans.

Att möta Monicas blick på scenen var som att tona ner världen omkring sig, som att befinna sig i stormens öga.

Inför publiken kunde hon vara påfallande blyg och rörande likt en skolflicka som är ny i klassen. Men där fanns alltid en räv bakom örat, ibland kunde Mobergs Ulrika från Västergöhl titta fram. Då kunde det bli mycket roligt. Flicka ... kvinna. För mig blev Monica också min extra lilla jazzmamma. Hon gav mig råd men frågade också mig om saker. Hon var vis, men hon kunde också blotta sin egen osäkerhet, visa sig bräcklig.

Hon hade en stark integritet och en oklanderlig konstnärlig intuition, en inbyggd bullshit-detektor som alltid kunde

urskilja äkta vara. När någon från tv ringde strax innan hon gick bort med frågan om hon kunde tänka sig att medverka vid firandet av melodifestivalens fyrtioårsjubileum svarade hon nej. Även om hon en gång medverkat i den internationella eurovisionsschlagerfestivalen med en låt skulle det aldrig ha fallit henne in. Hon var i själ och hjärta en jazzsångerska och kände att jazzen alltid varit hotad och levt i skuggan av schlagermusiken. Och att hon genom sin närvaro skulle sprida glans över slagern – nej. Hon var lojal med jazzmusiken. Det var där hon hörde

hemma.

Hon hade starka uppfattningar och hjärtat en smula till vänster. Värmlänningen, statsministern Tage Erlander, hade hållit tal på hennes bröllop (med Sture) och hon hade gjort valturné med Olof Palme, som hon respekterade högt. Men hon kände inte igen sig i den nya socialdemokratin.

En gång gjorde hon en fin liten teckning till min dotter Nina som nyss börjat skolan. På bilden såg man en tupp – det var hon själv.

På bladet stod:

”Upp med tuppen. Till Nina från hennes pappas bästa vän.”

Monica var skicklig på att rita och den formkänsla hon använde sig av när hon förde pennan över ett vitt ark var samma egenskaper som kom till uttryck när hon tecknade en melodi: smak, balans, pregnans.

Men vari bestod egentligen Monicas storhet? En gång förklarade hon sin unika tajming för mig med att *”sjunger man melodin med samma rytmiska betoningar som kompet så mister sånglinjen intresse. Först när det råder ett spänningsförhål-*

lande mellan rytmen i kompet och melodin, uppstår magi”.

Sångtexten var aldrig ornament på en jazzlåt i hennes värld. Texten var kärnan i låten, själva berättelsen. Och allt skulle underordnas den. Musiken blir aldrig huvudsaken i en sång. Och på det viset visade hon oss som skriver texter en oändlig respekt; historien var det viktiga. Och det är väl det alla känner som lyssnar på henne. Hon berör oss med ett känslomässigt innehåll. Hon berättar. Med sina känslor, med hela sin musikalitet, sitt konstnärliga jag.

**—JAN SIGURD, FÖRFATTARE,
KOMPOSITÖR OCH ARTIST
SOM GJORDE KABARET, SKIVA OCH
TURNÉ MED MONICA ZETTERLUND
UNDER 1990-TALET.**

DRAMATIKERN KLAS ABRAHAMSSON I ETT SAMTAL MED DRAMATURGEN HENRIETTA HULTÉN

Hur var ditt förhållande till Monica Zetterlund innan du fick beställningen av pjäsen, och hur har det förändrats efter att duskrivit pjäsen?

— Monica Zetterlunds musik är en viktig del av min musikaliska barndom, som jag associerar till idyll, sommar och röda stugor. Jag växte inte upp i en musiklysnande familj, men Monicas röst fanns med hela tiden, som ett stråk av 60-talsjazz och bossanovarytmer. Jag var tidigt känslig för texter. Beppe Wolgers, Tage Danielssons och Cornelis Vreeswijks texter gillade jag, Povel Ramels och Hasse&Tages revyer inspirerade mig. Och där var Monica Z en självklar del. Jag var samtidigt för ung för att ha någon särskild relation till personen och artisten Monica, även om hon såklart fanns med som skådespelare i barnfilmer och i olika TV sammanhang. Efter att ha skrivit den här pjäsen har jag kommit att se henne som både allsidig konstnär och modig kämpe. Samtidigt kallar jag pjäsen för fragment och fantasier utifrån Monicas liv och gärning. Det har blivit ett drömspel som inte har som främsta uppgift att presentera hennes biografi, utan snarare undersöka vad som skapar en konstnär som måste hantera den ständigt gnagande frågan: Var jag tillräckligt bra?

Hur kom det sig att du började skriva dramatik?

— Jag gillade att skriva redan som barn

och ung, det var noveller och tonårspoesi. Men tidigt tänkte jag egentligen bli civilingenjör och till gymnasiet valde jag därför teknisk linje på Polhemsskolan i Lund. Efterhand tog andra intressen över, film, poesi, teater. Jag var väl en tämligen pretentiös tonåring och plöjde igenom Fassbinders och Pasolinis filmer, läste Majakovskij och Rimbaud och fascinerades av deras självförbrännande liv. Gymnasiet kämpade jag mig igenom, trots att jag snart förstod att jag valt fel linje. Då blev det en ventil för mig att sända närradio och att starta Polhems gymnasiespex Pexet tillsammans med bland andra Jens Olsson (idag skådespelare som bland annat arbetat på Malmö Stadsteater), Jesper Larsson (numera VD för Malmö Live) och några andra elever. Pexet är fortfarande igång. Så småningom läste jag Drama-Teater-Film vid Lunds Universitet och under tidigt 90-tal var jag en del av det gäng som drev amatörteatergruppen Husvagnsteatern, och då började jag skriva på allvar.

1990-talet var för övrigt en mycket dynamisk tid för det fria teaterlivet i Malmö. Många fria grupper bildades och dåvarande Malmö Stadsteater ombildades. Det var grupper som Darling Desperados, Ensembleteatern, Unga konstnärliga Teatern, Teater Glädjehuset, Svensk symbolisk teater, Dramatiska Teaterkompaniet – ett tag var det nästan som om varje scenskoleklass och varannan frilansskådis startade en egen teater. Jag fick en del uppdrag att skriva för vissa av grupperna

och efterhand kunde jag försörja mig som dramatiker.

Mina dramatiska alster har oftast börjat i sammanhang och process. Jag har, förutom några trevande försök under ungdomsåren, inte kunnat motivera mig till att skriva prosa eller poesi. Dramatik är en kollektiv konst, det är svett, saliv och kroppar, det är kraft, energi och sex. Prosa är torrare, jag får inte samma kontakt med en litterär text som med en dramatisk.

Efterhand har du startat en andra yrkesbana och arbetar numera som psykolog på Reproduktionsmedicinskt Centrum (ofrivilligt barnlösa, med flera patientgrupper) vid Skånes Universitetssjukhus. Hur samspelar dina två yrken i ditt liv?

— Båda mina jobb förutsätter ett stort intresse för människor, hur det mänskliga psyket och identitetsbygget fungerar. Samtidigt, när man arbetar med fiktiva gestalter har man en väldigt stor makt. Som dramatiker kan du bestämma vad karaktärerna ska säga och göra. Som åskådare kan det ofta räcka med tre, fyra pusselbitar för att det ska gå att förstå en roll på scenen. När man arbetar med riktiga människor är det däremot livsfarligt att tro att man kan förstå en person även om man har många fler byggstenar än så. I arbetet som psykolog gäller det att vara mycket ödmjuk, lyssnande och respektfull. Man har ansvar på riktigt.

Beslutet att plugga till psykolog kom när jag skrivit dramatik på heltid under två decennier och började tappa gnistan. Jag tröttande också på branschen. Samtidigt ville jag inte bara tugga på och göra brödjobb. Jag såg även hur äldre kolleger inte längre hade vare sig geist eller särskilt många uppdrag. Därför behövde jag skaffa mig en ny "Plan A", något som var berikande och kvalificerat och där jag kunde utvecklas åt ett annat håll. Nu har jag de

bästa av två världar – ett spännande och djupt meningsfullt arbete på sjukhuset och samtidigt privilegiet att då och då skriva dramatik utifrån äkta och genuin lust.

Klas Abrahamsson är författare och regissör. Han har sedan början av 1990-talet varit aktiv främst som dramatiker för både teater, TV och film. Han har skrivit ett femtontal pjäser och flera har även spelats internationellt, och hans dramatik finns översatt till bland annat danska, norska, tyska, engelska och estniska. Som regissör har han mest arbetat med egna texter, till exempel monologen *Livet kom så plötsligt* (2007) på Malmö Stadsteater med Petra Brylander.

2009 inleddes ett samarbete med den schweizisk-svenske regissören, dramatikern och kompositören Erik Gedeon. De två har bland annat samarbetat i de musikdramatiska föreställningarna *Ingvar! En musikalsk möbelsaga* (2009), *Evigt ung* (2009) och *Min vän fascisten* (2012), som alla spelats på Malmö Stadsteater.

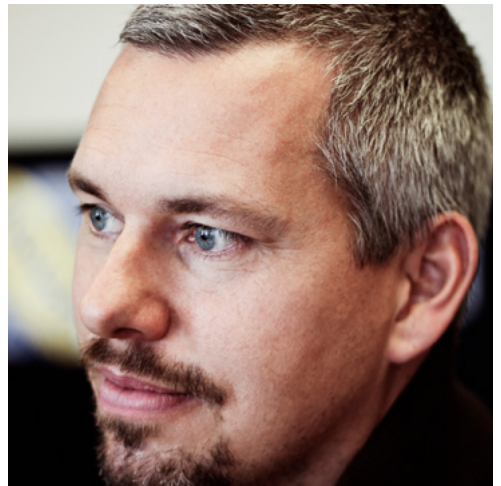

Foto Johan Sjövall

SÅNGPEDAGOG Almaz Yebio
KÖRKOACH Erik Hjärpe
FONDFOTO Ditte Trolle

INSPICIENT Kattis Blanking
SUFFLÖR/PRODUKTIONSASSISTENT
Josefina Johansson

PRODUCENT Jerker Pyron, Isabella Posse Boquist

SCENMÄSTARE Pontus Karlsson
BITRÄDANDE SCENMÄSTARE Bo Larsen
BITRÄDANDE SCENMÄSTARE Olivia Hagander
SCENTEKNIKER Ida Hemlin
A-LJUD Jonathan Flygare
B-LJUD Harald Gagge
LJUSTEKNIKER Emanuel Arvanitis,
Johanna Lindborg
REKVISITÖR Ulrika Fredriksson

KOSTYMKOORDINATOR Marie Jonsson
KOSTYMATELJÉ Anja Svärd, Malin Cederberg,
Andrea Stenman

SKRÄDDARLÄRLING Sanna Svahn
PRAKTIKANT KOSTYMAVDELNINGEN Filippa
Svensson, Max Osvald Denizou

FÄRGNING, PATINERING Alicja Ekerholm,
Sanna Ekström Forsberg
PÅKLÄDARE Gyöngyi Balázs

MARKNADSCHEF Jenny Bång
KOMMUNIKATÖRER Carin Hebelius,
Erik Roman, Elias Lanninge

SERVICEANSVARIG Inger Börjesson
FÖRSÄLJNINGANSANSVARIG David Ringqvist
INNESÄLJARE Sofie Åström
FÖRESTÄLLNINGSFOTOGRAF Emmalisa Pauly
PORTRÄTTFOTOGRAF Johan Sundell
PROGRAMLAYOUT Birk Marcus Hansen,
Urgent.Agency
TRYCK KS Print Digitaltryck, Malmö

KOORDINATOR SMEDJAN Anders Källström
KOORDINATOR DEKORMÅLERI
Anna-Karin Kallträsk
KOORDINATOR SNICKERI Vincent Sörensson Gadd
TAPETSERARE Mikael Palmqvist
SPECIALEFFEKTER Magnus Nilsson
SCENOGRAFITEKNISK SAMORDNARE
Paula Sjöblom
DEKORATELJÉCHEF Erik Pilesjö

TEKNISK CHEF Dan Sörensen
CHEFSPRODUCENT Lisa Ericstam
CHEF KOSTYM- OCH MASKAVDELNINGEN
Paola Billberg Johansson
FÖRESTÅNDARE KOSTYMSERVICE Gyöngyi Balázs
LJUSANSVARIG Sven-Erik Andersson
STÄDLEDARE Linda Lövgren
EKONOMICHEF Leif Jönsson

CHEFSASSISTENT Agneta Nessrup
TEATERCHEF OCH ANSVARIG UTGIVARE
Kitte Wagner

MUSIKLISTA

VINDARNA SUCKA UTI SKOGARNA

Trad

SAKTA VI GÅ GENOM STAN (WALKING MY BABY BACK HOME)

Fred Ahlert/Roy Turk

COME RAIN OR COME SHINE

Harold Arlen/Johnny Mercer

©Warner/Chappell Music Scandinavia AB

I'M A FOOL TO WANT YOU

Jack Wolf/Frank Sinatra/Joel Herron

©MPCA Music/Concord Music Inc

©Gazell Music AB

©Warner/Chappell Music Scandinavia AB

DO YOU KNOW WHAT IT MEANS TO MISS NEW ORLEANS

Louis Alter/Eddie DeLange

©Warner/Chappell Music Scandinavia AB

WHAT CAN I SAY AFTER I SAY I'M SORRY

Abe Lyman/Walter Donaldson

©Sony/ATV Music Publishing KB

I CAN'T GIVE YOU ANYTHING BUT LOVE

Dorothy Fields/Jimmy McHugh

©Universal Music Publishing AB

MONICAS VALS (WALTZ FOR DEBBIE)

Bill Evans/Gene Lees

Svensk text: Beppe Wolgers

©Folkways Music Publ. Inc C/O The Richmond Organization

ONCE UPON A SUMMERTIME

Eddie Barclay/Michel Legrand/Eddy Marnay

©Universal Music Publishing AB

SIV LARSSONS DAGBOK (CHEGA DE SAUDADE)

Vinicius de Moraes/Antonio Jobim

Svensk text: Tage Danielsson

©Editora E Importadora Musical Fermata Do Brasil

KONSTIGT

Torbjörn Lundquist/Beppe Wolgers

©Nordiska Musikförlaget/Gehrmans Musikförlag AB

BIFF À LA PETTERLUND – RECEPTE (O PATO)

Jayme Da Silva/Neuza Teixeira

Svensk text: Tage Danielsson/Hans Alfredson

©Editora E Importadora Musical Fermata Do Brasil

SO LONG BIG TIME

Harold Arlen/Dory Previn

©Warner/Chappell Music Scandinavia AB

I NEW YORK (TAKE FIVE)

Paul Desmond/Iola Brubeck

Svensk text: Beppe Wolgers

©Derry Music Co.

BEDÅRANDE SOMMARVALS

Jean-Baptiste Thielemans

Svensk text: Tage Danielsson/Hans Alfredson

©Universal Music Publishing AB

DEN SISTA JÄNTAN

Povel Ramel

©Universal Music Publishing AB

VI PASSAR SÅ BRA ISÅR

(A HUNDRED YEARS FROM TODAY)

Victor Young/Ned Washington/Joe Young

Svensk text: Tage Danielsson/Hans Alfredson

©Sony/ATV Publishing Scandinavia KB

IT COULD HAPPEN TO YOU

Jimmy Van Heusen/Johnny Burke

©Sony ATV Harmony/Gehrmans Musikförlag AB

JAG VET EN DEJLIG ROSA

Trad.

VAR BLEV NI AV, LJUVA DRÖMMAR

(WHERE DID THEY GO)

Harry Lloyd/Gloria Sklerov

Svensk text: Tage Danielsson/Hans Alfredson

©Music of MPCA/Concord Music Inc

GRÖNA SMÅ ÄPPLEN

Bobby Russel

Svensk text: Stig Erik Leopold Anderson

©Universal Music Publishing AB

UNDER VINRANKAN

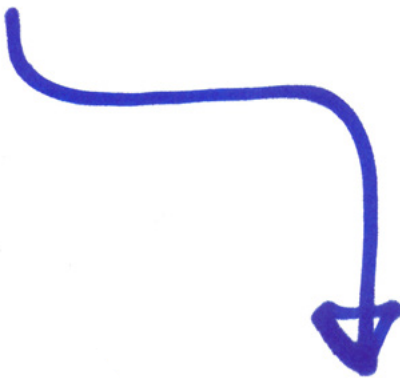
Peter Roland Eriksson

©Hawk Music/BMG Rights Management AB

MALMÖSTADSTEATER.SE